

СОЦІАЛЬНА ТА КЛІНІЧНА НАРКОЛОГІЯ

УДК 616.89-008.441.3-036.22

І. Я. Пінчук, О. О. Петриченко, О. В. Колодежний, І. Ф. Здорик, Ю. В. Ячнік
АНАЛІЗ СТАТИСТИЧНИХ ПОКАЗНИКІВ РОЗЛАДІВ ПСИХІКИ ТА ПОВЕДІНКИ
ВНАСЛІДОК УЖИВАННЯ ПСИХОАКТИВНИХ РЕЧОВИН У 2015–2017 РОКАХУкраїнський науково-дослідний інститут соціальної і судової психіатрії
та наркології МОЗ України, м. Київ

kolodezhny@ukr.net

Актуальність. Сучасна тенденція щодо вживання психоактивних речовин (ПАР) в Україні характеризується невідомим зростанням. Перше місце психічних та поведінкових розладів внаслідок уживання ПАР в структурі показників поширеності розладів психіки та поведінки, зростання випадків хімічної залежності, збільшення серед споживачів ПАР осіб молодого віку підкреслюють актуальність моніторингу і оцінки динаміки показників захворюваності та поширеності розладів психіки і поведінки внаслідок уживання ПАР в Україні.

Мета – оцінити показники захворюваності та поширеності розладів психіки та поведінки внаслідок уживання ПАР у 2015–2017 роках.

Матеріали та методи. Проаналізовано захворюваність і поширеність розладів психіки та поведінки внаслідок уживання ПАР у 2015–2017 роках за даними державних та галузевих статистичних звітів закладів охорони здоров'я України. Методи дослідження – аналітичний, статистичний.

Результати. Захворюваність класу F за МКХ-10 «Розлади психіки та поведінки» (наркологія і психіатрія, усі групи нагляду) у 2017 році в Україні складала 186 111 осіб, показник – 437,0 на 100 тис. населення (на 3,9 % менше, ніж у 2015 році). Серед показників поширеності розладів психіки та поведінки внаслідок уживання ПАР (диспансерна група нагляду) у 2017 році переважали розлади психіки та поведінки внаслідок уживання алкоголю (хронічний алкоголізм та алкогольні психози). Кількість ін'єкційних споживачів наркотичних речовин становила 84,1 % усієї кількості осіб під наглядом на кінець року групи розладів психіки та поведінки внаслідок уживання наркотичних речовин. Охоплення амбулаторним лікуванням осіб з хронічними алкогольними синдромами в 2017 році сягало 41,4 %, стаціонарним лікуванням були охоплені 16,9 %. У 2017 році кількість осіб з розладами психіки та поведінки внаслідок уживання наркотичних речовин (наркоманії) під диспансерним наглядом, охоплених амбулаторним лікуванням, сягнула 35,5 %, стаціонарним – 22,2 %. Смертність населення внаслідок уживання ПАР у 2016 році становила 24,6 на 100 тис. населення.

Висновки. Проведений аналіз статистичних показників розладів психіки та поведінки внаслідок уживання ПАР показав, що ці розлади посідають перше місце у загальній захворюваності класу F. Охоплення амбулаторним та стаціонарним лікуванням осіб з хронічними алкогольними синдромами та осіб з розладами психіки та поведінки внаслідок уживання наркотичних речовин (наркоманії) є недостатнім. Залежна поведінка та розлади психіки і поведінки внаслідок уживання ПАР є серйозною медико-соціальною проблемою, розв'язання якої полягає у профілактичній і лікувальній роботі, спрямованій на своєчасне виявлення та лікування осіб, які мають залежність від ПАР.

Ключові слова:

розлади психіки та поведінки, вживання психоактивних речовин, медична статистика.

Актуальність. Сучасна тенденція щодо вживання психоактивних речовин (ПАР) в Україні характеризується невідомим зростанням. Цьому сприяє складна соціально-економічна ситуація в країні, доступність населенню різних видів ПАР. Розлади психіки та пове-

дінки внаслідок уживання ПАР займають перше місце в структурі показників поширеності розладів психіки та поведінки [1, 4]. Варто зазначити, що розлади психіки та поведінки внаслідок уживання алкоголю (хронічний алкоголізм та алкогольні психози) переважають серед

розладів психіки та поведінки внаслідок уживання інших видів ПАР. Збільшення серед споживачів ПАР осіб молодого віку, зростання випадків хімічної залежності ілюструє негативну медико-соціальну ситуацію й підкреслює актуальність моніторингу та оцінки динаміки показників захворюваності та поширеності розладів психіки і поведінки внаслідок уживання ПАР [2, 3].

Мета – оцінити захворюваність та поширеність розладів психіки і поведінки внаслідок уживання ПАР у 2015–2017 роках.

Матеріали та методи дослідження

Проаналізовано захворюваність та поширеність розладів психіки і поведінки внаслідок уживання ПАР у 2015–2017 роках за даними державних та галузевих статистичних звітів закладів охорони здоров'я України. Методи дослідження – аналітичний, статистичний.

Результати та їх обговорення

1. Захворюваність і поширеність розладів психіки та поведінки внаслідок уживання психоактивних речовин

Захворюваність класу F за МКХ-10 «Розлади психіки та поведінки» (наркологія і психіатрія, усі групи нагляду) у 2017 році в Україні складала 186 111 осіб, показник – 437,0 на 100 тис. населення (на 3,9 % менше, ніж у 2015 році).

Питома вага захворюваності на розлади психіки та поведінки внаслідок уживання психоактивних речовин (далі – ПАР) у загальній захворюваності класу F у 2017 році становила 60,2 %, 111 968 осіб, 269,9 на 100 тис. населення (у 2015 році – 58,4 %, 265,7 на 100 тис. населення).

Поширеність розладів психіки та поведінки (психіатрія і наркологія, усі групи нагляду) у 2017 році становила 1 648 120 осіб, показник – 3869,7 на 100 тис. населення (на 1,6 % менше, ніж у 2015 році). У структурі показників поширеності розладів психіки та поведінки на першому місці – показники розладів психіки та поведінки внаслідок уживання ПАР (диспансерна і профілактична групи нагляду). Це – 41,6 %, 686 702 осіб, показник – 1612,3 на 100 тис. населення. Питома вага залишилася без змін – 41,6 % у 2015 і 2017 роках.

Захворюваність на розлади психіки та поведінки через уживання ПАР (диспансерна і профілактична групи нагляду) у 2017 році складала 264,0 на 100 тис. населення, або 111 968 осіб. Показник у 2017 році знизився на 0,64 %, порівняно з 2015 роком, з 265,7 на 100 тис. населення у 2015 році до 264,0 у 2017 році. Разом з тим, у м. Києві за той же період цей показник зріс на 52,8 % (з 32,6 на 100 тис. населення у 2015 році до 49,8 у 2017 році), у Запорізькій області – на 34,2 % (з 159,4 до 213,9), у Сумській – на 29,6 % (з 358,3 до 464,5), у Житомирській – на 27,3 % (з 238,6 до 303,8).

Середній в Україні у 2017 році показник захворюваності на розлади психіки та поведінки внаслідок уживання ПАР (диспансерна і профілактична групи нагляду) становив 264,0 на 100 тис. населення. У 2017 році цей показник у Київській області перевищено у 3,4 раза (910,1 на 100 тис. населення), у Харківській – у 2,4 раза (645,0), у Черкаській – у 2,0 раза (526,0), у Вінницькій – на 82,4 % (481,4), у Сумській – на 75,9 % (464,5), у Чернівецькій – на 57,2 % (414,9).

Значно менший, ніж середній в Україні, показник захворюваності зафіксовано у м. Києві – у 5,3 раза (49,8 на 100 тис. населення), у Херсонській області – у 2,3 раза (114,2), у Одеській – у 2,2 раза (120,5), у Тернопільській – у 1,8 раза (145,1), у Донецькій – у 1,7 раза (158,3).

У 2017 році у структурі захворюваності на розлади психіки та поведінки через уживання ПАР (диспансерна і профілактична групи нагляду) показники диспансерної групи нагляду склали 28,9 % (у 2015 – 28,7 %).

Показники захворюваності на розлади психіки та поведінки внаслідок уживання ПАР (диспансерна група

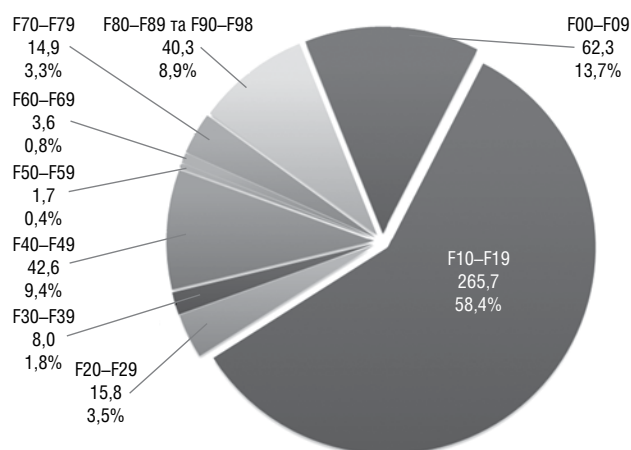

Рис. 1. Структура захворюваності на розлади психіки і поведінки у 2015 році (у % та у показниках на 100 тис. населення)

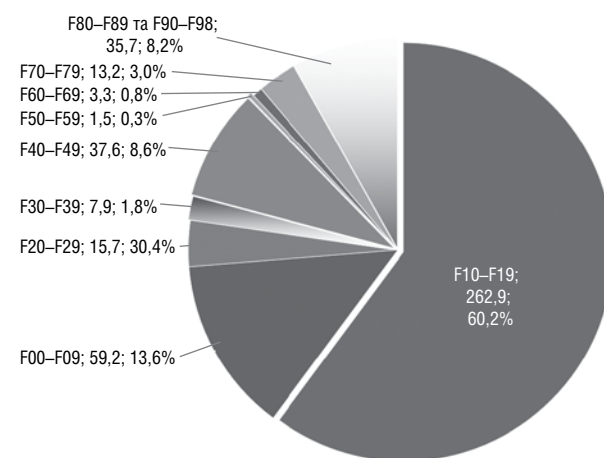

Рис. 2. Структура захворюваності на розлади психіки та поведінки у 2017 році (у % та у показниках на 100 тис. населення)

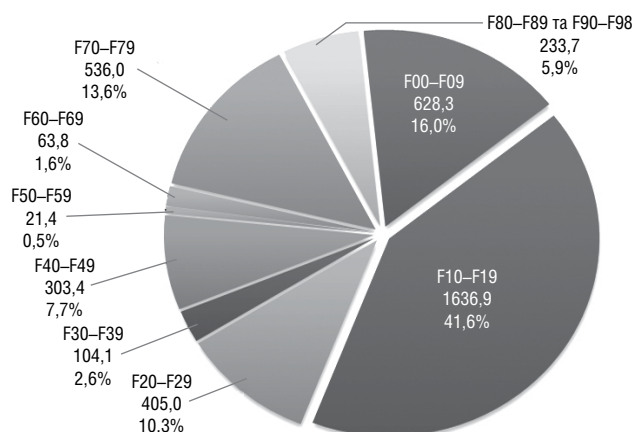

Рис. 3. Структура поширеності розладів психіки та поведінки у 2015 році (у % та показниках на 100 тис. населення)

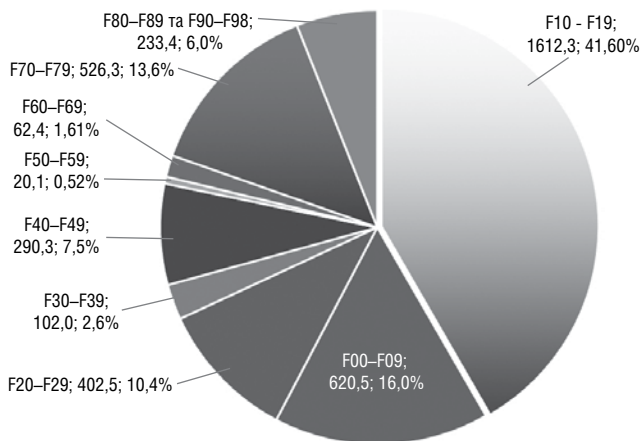

Рис. 4. Структура поширеності розладів психіки та поведінки у 2017 році (у % та показниках на 100 тис. населення)

нагляду) у 2017 році складала 32 409 осіб, 76,4 на 100 тис. населення (на 0,6 % менше, ніж у 2015 році).

У цій групі в 2017 році показники захворюваності на хронічні алкогольні синдроми (хронічний алкоголізм) складала 80,3 %, 26 013 осіб, 61,3 на 100 тис. населення. Показник на 100 тис. населення впродовж 2015–2017 років зменшився на 2,5 %, з 62,9 у 2015 до 61,3 у 2017 році.

Перевищення показника захворюваності на хронічні алкогольні синдроми (хронічний алкоголізм) щодо середнього в Україні (61,3 на 100 тис. населення) у 2017 році зафіксоване у 17 областях: у 2,5 раза – у Київській (153,1 на 100 тис. населення), у 2,4 раза – у Житомирській (149,53), у 2,0 рази – у Хмельницькій (120,35), у 1,7 раза – у Миколаївській (103,79) областях.

Показник захворюваності на хронічні алкогольні синдроми був нижче середнього в Україні у 5,7 раза у м. Києві (10,8 на 100 тис. населення), нижче у 2,8 раза у Харківській (22,04), нижче у 2,0 рази у Донецькій (31,4), нижче у 1,5 рази у Запорізькій (41,0) областях.

Показники захворюваності на стан відміни з делірієм, психотичні алкогольні розлади (алкогольні психози) у диспансерній групі розладів психіки та поведінки займали лише 7,1 %, але за тяжкістю перебігу захворювань переважали усі інші розлади психіки та поведінки внаслідок уживання алкоголю. Показник на 100 тис. населення впродовж 2015–2017 років зріс на 21,6 %, з 4,7 у 2015 році до 6,2 у 2017 році, у абсолютних числах – з 2026 до 2301 особи.

У 2017 році коливання показника захворюваності на стан відміни з делірієм в областях спостерігалися від 15,2 на 100 тис. населення у Вінницькій (перевищення у 2,8 раза), 15,1 у Донецькій (перевищення у 2,8 раза), 11,65 у Черкаській (перевищення у 2,2 раза), 10,67 у Луганській (перевищення у 2,0 рази) до 0,30 у Харківській (менше середнього в Україні у 18,1 раза), 0,37 у Дніпропетровській (менше у 14,7 раза), 0,76 у Одеській (менше у 7,1 раза), 1,04 у Київській (менше у 5,2 раза), 2,11 у Хмельницькій (менше у 2,6 раза), 2,26 у Миколаївській (менше у 2,4 раза) областях.

Частка розладів психіки та поведінки через уживання наркотичних ПАР (наркоманії) серед показників захворюваності у диспансерній групі нагляду у 2017 році складала 12,2 %, 3938 осіб, 9,3 на 100 тис. населення. Протягом 2015–2017 років показник зріс

на 10,5 %, з 8,4 на 100 тис. населення у 2015 році до 9,3 у 2017 році.

У 2017 році коливання показників захворюваності на розлади психіки та поведінки внаслідок уживання наркотичних речовин в областях відбувалися від 22,6 на 100 тис. населення у Запорізькій (більше середнього в Україні у 2,4 раза, 20,4 у Донецькій (більше у 2,2 раза), 18,8 у Дніпропетровській (більше у 2,0 рази), 17,0 у Кіровоградській (більше у 1,8 раза) до 1,91 у Закарпатській (менше середнього в Україні у 4,9 раза), 2,6 у Тернопільській (менше у 3,6 раза), 2,87 у Чернівецькій (менше у 3,2 раза), 3,05 у Івано-Франківській (менше у 3,0 рази) областях.

На показники захворюваності (у диспансерній групі нагляду за особами з розладами психіки внаслідок уживання ПАР) інших (крім алкоголю, наркотичних) ПАР (токсикоманії) у 2017 році припадало лише 0,48 %, 157 осіб, показник – 0,37 на 100 тис. населення.

Показники захворюваності з профілактичної групи нагляду у 2017 році займали 71,1 % серед показників захворюваності на розлади психіки та поведінки через уживання ПАР (диспансерна і профілактична групи нагляду), причому показники захворюваності на гостру інтоксикацію та розлади психіки з шкідливими наслідками через уживання алкоголю переважали усі інші в цій групі нагляду і у 2017 році складала 82,8 %, 65 846 осіб, 155,2 на 100 тис. населення.

Показники захворюваності на гостру інтоксикацію та розлади психіки з шкідливими наслідками внаслідок уживання наркотичних речовин у 2017 році займали 7,9 %, у абсолютних числах – 6 295 осіб, показник – 14,8 на 100 тис. населення, показники захворюваності на гостру інтоксикацію та розлади психіки з шкідливими наслідками через уживання інших (крім алкоголю, наркотичних) ПАР – 9,3 %, 7 418 осіб, показник – 17,5 на 100 тис. населення.

Показники захворюваності на розлади психіки та поведінки внаслідок уживання ПАР (профілактична група нагляду) у 2017 році складала 79 559 осіб, показник – 187,6 на 100 тис. населення. Протягом 2015–2017 років показник знизився на 1,0 %, з 189,5 на 100 тис. населення у 2015 році до 187,6 у 2017 році.

Показники поширеності розладів психіки та поведінки внаслідок уживання ПАР (диспансерна і профілактична групи нагляду) у 2017 році складала 1619,0 на 100 тис. населення, 686 702 особи. Показник у 2017 році знизився на 1,1 %, порівняно з 2015 роком, з 1636,9 на 100 тис. населення у 2015 році до 1619,0 у 2017 році.

Середній в Україні показник поширеності розладів психіки та поведінки внаслідок уживання ПАР у 2017 році становив 1619,0 на 100 тис. населення.

Перевищення середнього в Україні показника у 2017 році зафіксоване у 19 областях: найвищими були показники у Кіровоградській – 2268,2 (перевищення на 40,1 %), у Сумській – 2246,0 (перевищення на 38,7 %), у Чернігівській – 2195,3 (перевищення на 35,6 %), у Хмельницькій – 2200,8 (перевищення на 35,9 %), у Харківській – 2168,6 (перевищення на 34,0 %), у Донецькій – 2140,8 (перевищення на 32,2 %) областях.

Нижче середнього в Україні на 33,0 % цей показник був у м. Києві – 1072,7 (нижче середнього в Україні на

33,7 %), у Дніпропетровській – 1232,4 (нижче на 23,9 %), у Тернопільській – 1440,5 (нижче на 11,0 %), у Житомирській – 1456,0 (нижче на 10,1 %) областях.

Показник поширеності розладів психіки та поведінки внаслідок уживання ПАР (диспансерна група нагляду) в Україні у 2017 році становив 76,7 % серед усього контингенту осіб з розладами психіки та поведінки внаслідок уживання ПАР (диспансерна і профілактична групи нагляду), у абсолютних числах – 526 369 осіб, 1241,0 на 100 тис. населення. Показник протягом 3 років знизився на 1,26 %, з 1256,8 на 100 тис. населення у 2015 році до 1241,0 у 2017 році.

Поширеність розладів психіки та поведінки внаслідок уживання ПАР (профілактична група нагляду) в Україні у 2016 році становила 23,3 % серед усього контингенту осіб з розладами психіки та поведінки внаслідок уживання ПАР (диспансерна і профілактична групи нагляду), у абсолютних числах – 160333 осіб, показник – 378,0 на 100 тис. населення. Протягом 3 років показник знизився на 0,56%, з 380,2 на 100 тис. населення у 2015 році до 378,0 у 2017 році.

Серед показників поширеності розладів психіки та поведінки внаслідок уживання ПАР (диспансерна група нагляду) у 2017 році переважали розлади психіки та поведінки внаслідок уживання алкоголю (хронічний алкоголізм та алкогольні психози) – 88,1 %, 463 896 осіб, показник – 1093,7 на 100 тис. населення (у 2015 році – 88,5 %, 475 670 осіб, 1102,4 на 100 тис. населення). За 3 роки показник знизився на 1,68 %, з 1112,4 у 2015 до 1093,7 у 2017 році.

Показники поширеності стану відміни з делірієм, психотичних алкогольних розладів (алкогольних психозів) у цій групі розладів психіки та поведінки склали лише 0,81 %. Показник на 100 тис. населення впродовж 2015–2017 років зріс на 12,9 %, з 8,9 у 2015 році до 10,1 у 2017 році, у абсолютних числах – з 3811 до 4263 осіб.

Показники поширеності стану відміни з делірієм, психотичних алкогольних розладів (алкогольних психозів) у регіонах у 2017 році мали відхилення від середнього в Україні (10,05 на 100 тис. населення) від 42,9 – у Хмельницькій (550 осіб), 24,2 – у Черкаській (297 осіб), 23,6 – у Івано-Франківській (325 осіб), 23,15 – у Донецькій (455 осіб) до 0,59 – у Дніпропетровській (19 осіб), 0,82 – у Харківській (22 особи), 0,97 – в Одеській (23 особи) областях.

Показники поширеності хронічних алкогольних синдромів (хронічного алкоголізму) у 2017 році склали 87,3 % серед показників розладів психіки та поведінки внаслідок уживання ПАР (диспансерна група нагляду), у абсолютних числах – 459 633 особи, показник – 1083,7 на 100 тис. населення. Показник на 100 тис. населення за 3 роки знизився на 1,8 %, з 1103,5 у 2015 році до 1083,7 у 2017 році.

Показники поширеності хронічних алкогольних синдромів у регіонах у 2017 році мали відхилення від середнього в Україні (1083,7 на 100 тис. населення): від 1692,7 – у Хмельницькій (21 702 особи), 1672,3 – у Чернігівській (17 139 осіб), 1550,3 – у Івано-Франківській (21 350 осіб), 1470,8 – у Херсонській (15 506 осіб) областях до 627,9 – у м. Києві (18 110 осіб), 722,8 – у Дніпропетровській (23 324 особи), 1048,0 – у Запорізькій (18 221 особа) областях.

Показники поширеності розладів психіки та поведінки внаслідок уживання наркотичних речовин (наркоманії) у 2017 році склали 11,6 % серед усіх розладів психіки та поведінки внаслідок уживання ПАР (у диспансерній групі нагляду), у абсолютних числах це відповідало 60 906 особам, показник на 100 тис. населення – 143,6. Протягом 2015–2017 років показник зріс на 2,0 %, з 140,8 у 2015 році до 143,6 – у 2017 році.

Середній в Україні показник поширеності розладів психіки та поведінки внаслідок уживання наркотичних речовин (наркоманії) у 2017 році склав 143,6 на 100 тис. населення.

У регіонах у 2017 році перевищення показника у 2,7 рази зафіксоване у Запорізькій області (387,7 на 100 тис. населення), у 2,0 рази – у м. Києві (282,1), у 1,85 рази – у Донецькій (266,0), у 1,8 рази – у Кіровоградській (255,9) областях.

Нижче середнього в Україні у 6,1 рази у 2017 році цей показник був у Закарпатській (23,4), у 2,9 рази – у Тернопільській (48,8), у 2,4 рази – у Львівській (58,9), у 2,3 рази – у Київській (62,0) областях.

У групі показників поширеності розладів психіки та поведінки внаслідок уживання наркотичних речовин (наркоманії) у 2017 році переважали показники поширеності розладів психіки та поведінки внаслідок уживання опіоїдів – 68,2 % або 41547 осіб, 98,0 на 100 тис. населення, та поєднане уживання ПАР (декількох наркотичних речовин, алкоголю та наркотичної речовини тощо) – 23,0 % усієї групи розладів психіки та поведінки внаслідок уживання наркотичних речовин, у абсолютних числах це 14 023 особи, показник – 33,1 на 100 тис. населення.

Показники поширеності розладів психіки та поведінки внаслідок уживання канабіноїдів склали 7,6 % усієї групи розладів психіки та поведінки внаслідок уживання наркотичних речовин, у абсолютних числах – 4 686 осіб, показник – 11,1 на 100 тис. населення; показники поширеності розладів психіки та поведінки внаслідок уживання кокаїну, галюциногенів, відповідно, 0,067 %, 0,057 % (абсолютні числа, відповідно, 41 особа, 35 осіб) у цій групі.

2. Ін'єкційні споживачі ПАР

Ін'єкційні споживачі наркотичних речовин становили 84,5 % усієї кількості осіб під наглядом на кінець 2017 року групи розладів психіки та поведінки внаслідок уживання наркотичних речовин (у 2015 році – 84,7 %). Їх кількість у 2017 році складала 51 489 осіб, показник на 100 тис. населення – 121,4.

Вище середнього в Україні (121,4) у 2017 році був показник у Запорізькій області – 336,9, або 5 857 осіб. Це 86,9 % усіх наркозалежних цієї області, які перебували на обліку на кінець року, у м. Києві показник – 269,9, або 7 786 осіб, 95,7 % наркозалежних у місті, у Донецькій області – 220,7, 4337 особи, 83,0 % наркозалежних цієї області.

Кількість ін'єкційних споживачів наркотичних речовин з уперше в житті встановленим діагнозом у 2016 році становила 3214 осіб або 7,6 на 100 тис. населення, показник на 100 тис. населення впродовж 2015–2017 років зріс на 11,8 %, з 6,8 у 2015 до 7,6 у 2017 році.

Вище середнього в Україні (7,6 на 100 тис. населення) вищенаведений показник у 2017 році був у Запорізькій

області – 18,5, 321 особа, 81,7 % усіх наркозалежних з уперше в житті встановленим діагнозом у цій області, у Дніпропетровській – 17,7, 571 особа, 94,4 %, у Донецькій – 15,8, 311 осіб, 77,8 %, у Кіровоградській – 12,8, 123 особи, 75,5 %, у Херсонській – 12,4, 131 особа, 86,2 %.

Показники поширеності розладів психіки внаслідок уживання інших (крім алкоголю, наркотичних) ПАР (токсикоманії) на кінець 2017 року склали лише 0,3 % від кількості осіб усієї диспансерної групи нагляду, у абсолютних числах це 1 567 осіб, показник – 3,7 на 100 тис. населення (у 2015 році – 0,3 %, 1 528 осіб, 3,6 на 100 тис. населення). У цій групі в 2017 році виділялися показники розладів психіки та поведінки внаслідок уживання інших стимуляторів, включно з кофеїном, шифр F15.2–F15.9

(частина) – 75,6 % показників цієї групи, 1 184 особи, показник – 2,79 на 100 тис. населення; розлади психіки внаслідок уживання седативних або снодійних речовин, шифр F13.2–F13.9 – 12,9 % показників цієї групи, 202 особи, показник – 0,5 на 100 тис. населення; легких розчинників – 9,8 % від показників цієї групи, 154 особи, показник – 0,36 на 100 тис. населення.

3. Особи з розладами психіки та поведінки внаслідок уживання алкоголю (хронічний алкоголізм), які охоплені різними видами лікування

Під диспансерним наглядом на кінець 2017 року перебували 459 633 особи з хронічними алкогольними синдромами (хронічний алкоголізм). У 2015 році їх було на 2,6 % більше, тобто 471 859 осіб.

Таблиця 1. Структура захворюваності на наркологічні розлади у 2015-2017 рр.

Найменування	Усього								
	абсолютні числа			на 100 тис. населення			% до всього		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Гостра інтоксикація та розлади психіки через уживання:									
- алкоголю	67773	68 397	65846	158,5	160,6	155,2	83,7	83,4	82,8
- опіюїдів, канабіноїдів, кокаїну, галюциногенів та інших ПАР	5165	5 444	6295	12,1	12,8	14,84	6,4	6,6	7,9
- седативних або снодійних речовин, інших стимуляторів	8084	8126	7418	18,9	19,0	17,5	10,0	9,9	9,3
Усього (профілактична група нагляду), F1x.0,1	81022	81967	79559	189,5	192,5	187,6	100	100	100
Розлади психіки і поведінки через уживання алкоголю	28921	29 381	28314	67,6	69,0	66,8	88,8	88,5	87,4
стан відміни з делірієм, F10.4, F10.5	2026	2 157	2301	4,7	5,1	5,42	6,2	6,5	7,1
хронічні алкогольні синдроми	26895	27 224	26013	62,9	63,9	61,3	82,5	82,0	80,3
Розлади психіки та поведінки через уживання наркотичних речовин - усього	3591	3 719	3938	8,4	8,7	9,28	11,0	11,2	12,2
у т.ч. опіюїдів, F11.2-9	2292	2 230	2340	5,4	5,2	5,52	7,0	6,7	7,2
канабіноїдів, F12.2-9	324	351	399	0,8	0,8	0,94	1,0	1,1	1,2
кокаїну, F14.2-9	1	1	0	0,002	0,002	0	0,003	0,003	0
галюциногенів, F16.2-9	4	10	2	0,01	0,024	0,005	0,01	0,03	0,006
кількох наркотичних речовин та інших психоактивних речовин F19.2-9	958	1 117	1184	2,2	2,6	2,79	2,9	3,4	3,65
Розлади психіки та поведінки через уживання інших психоактивних речовин	75	103	157	0,2	0,2	0,37	0,2	0,3	0,48
у т.ч. седативних або снодійних речовин F13.2-9	5	5	6	0,01	0,01	0,01	0,01	0,0	0,02
інших стимуляторів включно з кофеїном, F15.2-9 (частина)	59	81	134	0,1	0,2	0,32	0,2	0,2	0,41
тютюну, F17.2-9	7	12	15	0,02	0,03	0,04	0,02	0,04	0,05
легких розчинників, F18.2-9	4	5	2	0,01	0,01	0,005	0,01	0,015	0,006
Всього (диспансерна група нагляду), F1x.2-9	32587	33203	32409	76,2	78,0	76,41	100	100	100
Всього (диспансерна, профілактична групи нагляду)	113609	115170	111968	265,7	270,4	264,0			

Таблиця 2. Структура поширеності наркологічних розладів у 2015–2017 рр.

Найменування	Усього								
	абсолютні числа			на 100 000 населення			% до всього		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Гостра інтоксикація та розлади психіки через уживання:									
- алкоголю	129830	129154	126942	303,6	303,2	299,3	79,9	79,5	79,2
- опіюїдів, канабіноїдів, кокаїну, галюциногенів та інших ПАР	23368	23 794	24511	54,7	55,9	57,8	14,4	14,6	15,3
- седативних або снодійних речовин, інших стимуляторів	9359	9580	8880	21,9	22,5	20,94	5,8	5,9	5,5
Усього, F1x.0,1 (профілактична група нагляду)	162557	162528	160333	380,2	381,6	378,0	100	100	100
Розлади психіки і поведінки через уживання алкоголю	475670	470196	463896	1112,4	1104,0	1093,7	88,5	88,3	88,1
в тому числі, хронічні алкогольні синдроми	471859	466209	459633	1103,5	1094,6	1083,7	87,8	87,6	87,3
стан відміни з делірієм, F10.4, F10.5	3 811	3 987	4263	8,9	9,4	10,1	0,7	0,8	0,8
Розлади психіки та поведінки через уживання наркотичних речовин-усього	60 187	60 696	60906	140,8	142,5	143,6	11,2	11,4	11,5
у тому числі опіюїдів, F11.2-9	42 021	41 884	41547	98,3	98,3	98,0	7,8	7,9	7,9
канабіноїдів, F12.2-9	4 417	4 551	4686	10,3	10,7	11,1	0,8	0,9	0,9
кокаїну, F14.2-9	44	46	41	0,1	0,1	0,1	0,008	0,009	0,008
галюциногенів, F16.2-9	27	34	35	0,1	0,1	0,1	0,005	0,006	0,007
кількох наркотичних речовин та інших психоактивних речовин F19.2-9	12981	13537	14023	30,4	31,8	33,1	2,4	2,5	2,7
Розлади психіки та поведінки через уживання інших ПАР	1 528	1508	1567	3,6	3,5	3,7	0,3	0,3	0,3
у т.ч. седативних або снодійних речовин F13.2-9	215	206	202	0,5	0,5	0,5	0,04	0,04	0,04
інших стимуляторів включно з кофеїном, F15.2-9 (частина)	1 108	1111	1184	2,6	2,6	2,8	0,2	0,2	0,22
тютюну, F17.2-9	8	16	27	0,02	0,04	0,06	0,0015	0,003	0,005
летких розчинників, F18.2-9	197	175	154	0,5	0,4	0,4	0,04	0,03	0,03
Всього, F1x.2-9 (диспансерна група нагляду)	537385	532400	526369	1256,8	1250,0	1241,0	100	100	100
Всього (диспансерна, профілактична групи нагляду)	699942	694928	686702	1636,9	1631,6	1619,0			

З цієї кількості у 2017 році кількість осіб пролікованих усіма видами лікування – 53,2 % або 244 608 осіб. У регіонах у 2017 році найвища частка пролікованих була у Харківській області – 93,3 % від кількості осіб з залежністю від алкоголю цієї області, у Сумській – 89,1 %, у Миколаївській – 79,3 %, у Хмельницькій – 71,5 %.

Під диспансерним наглядом на кінець 2017 року перебували 459 633 особи з хронічними алкогольними синдромами (хронічним алкоголізмом). Серед них кількість осіб, охоплених всіма видами лікування, складала 53,2 % або 244 608 осіб. У регіонах у 2017 році найбільша частка припадала на Харківську – 93,3 %, Сумську – 89,1 %, Миколаївську – 79,3 %, Хмельницьку – 71,5% області.

Найменша частка пролікованих була у м. Києві – 6,2 %, Івано-Франківській – 19,3 %, Волинській – 19,2 %, Полтавській – 30,1 % областях.

У 2017 році з усіх пролікованих пацієнтів з хронічними алкогольними синдромами (хронічним алкоголізмом) стаціонарно проліковано 57 635 осіб, або 23,6 % від усіх пролікованих з хронічними алкогольними синдромами (хронічним алкоголізмом). У регіонах у 2017 році найбільший відсоток пролікованих спостерігався у м. Києві – 76,5 %, Волинській – 66,8 %, Івано-Франківській – 58,4 %, Рівненській – 46,0 % областях, найменший відсоток – у Харківській – 5,8 %, Донецькій – 10,5 %, Херсонській – 12,7 %, Одеській – 14,7 % областях.

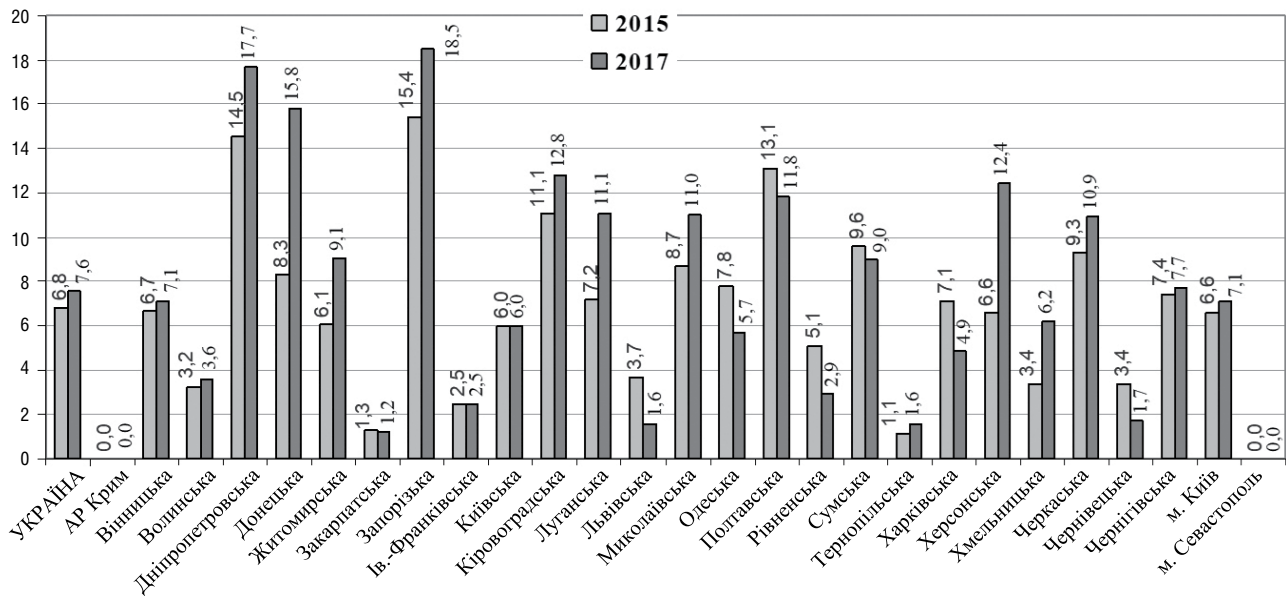

Рис. 5. Кількість ін'єкційних споживачів наркотичних речовин серед осіб з уперше в житті встановленим діагнозом у 2015, 2017 рр. (показник на 100 тис. населення)

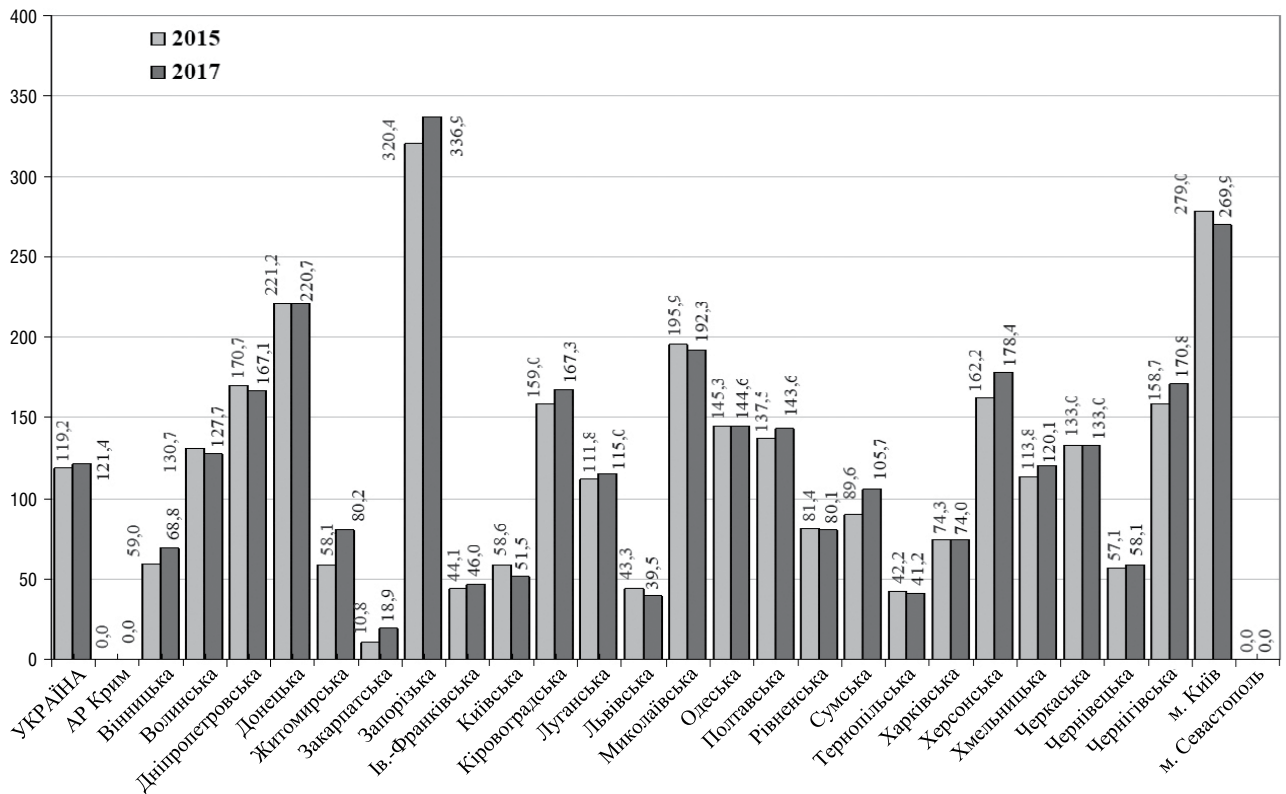

Рис. 6. Кількість ін'єкційних споживачів наркотичних речовин серед контингенту на кінець року у 2015, 2017 рр. (показник на 100 тис. населення)

У 2017 році кількість осіб з хронічними алкогольними синдромами, які були охоплені амбулаторним лікуванням, сягала 79,5 %, 186 845 осіб у абсолютних числах (у 2015 році – 41,8 %, 197 033 особи у абсолютних числах).

У регіонах у 2017 році спостерігалася велика варіація відсотка: від 94,2 % у Харківській, 89,5 % – у Донецькій, 87,3 % – у Херсонській, 85,3 % – у Одеській областях до 23,5 % – у м. Києві, 33,2 % – у Волинській, 41,6 % – у Івано-Франківській областях.

У 2017 році з кількості осіб, охоплених усіма видами лікування (244 608 осіб), стаціонарним лікуванням було охоплено 23,6 % або 57 635 осіб. У 2015 році аналогічна

кількість осіб, охоплених стаціонарним лікуванням, була нижчою – 22,1 % або 55944 особи.

У 2017 році коливання відсотка у регіонах спостерігалось від 35,4 % у Сумській, 26,5 % – у Миколаївській, 17,8 % – у Хмельницькій до 4,7 % – у м. Києві, 5,4 % – у Харківській, 6,2 % – у Херсонській, 7,3 % – у Запорізькій областях.

Кількість осіб з вищезгаданю патологією, примусово пролікованих у наркологічних закладах системи МОЗ України, була незначною і у 2017 році складала 0,013 % (32 особи) від кількості усіх пролікованих осіб під наглядом (у 2015 році – 0,014 %, 64 особи). Причому у 2017 році 68,8 % їх припадало на Хмельницьку область

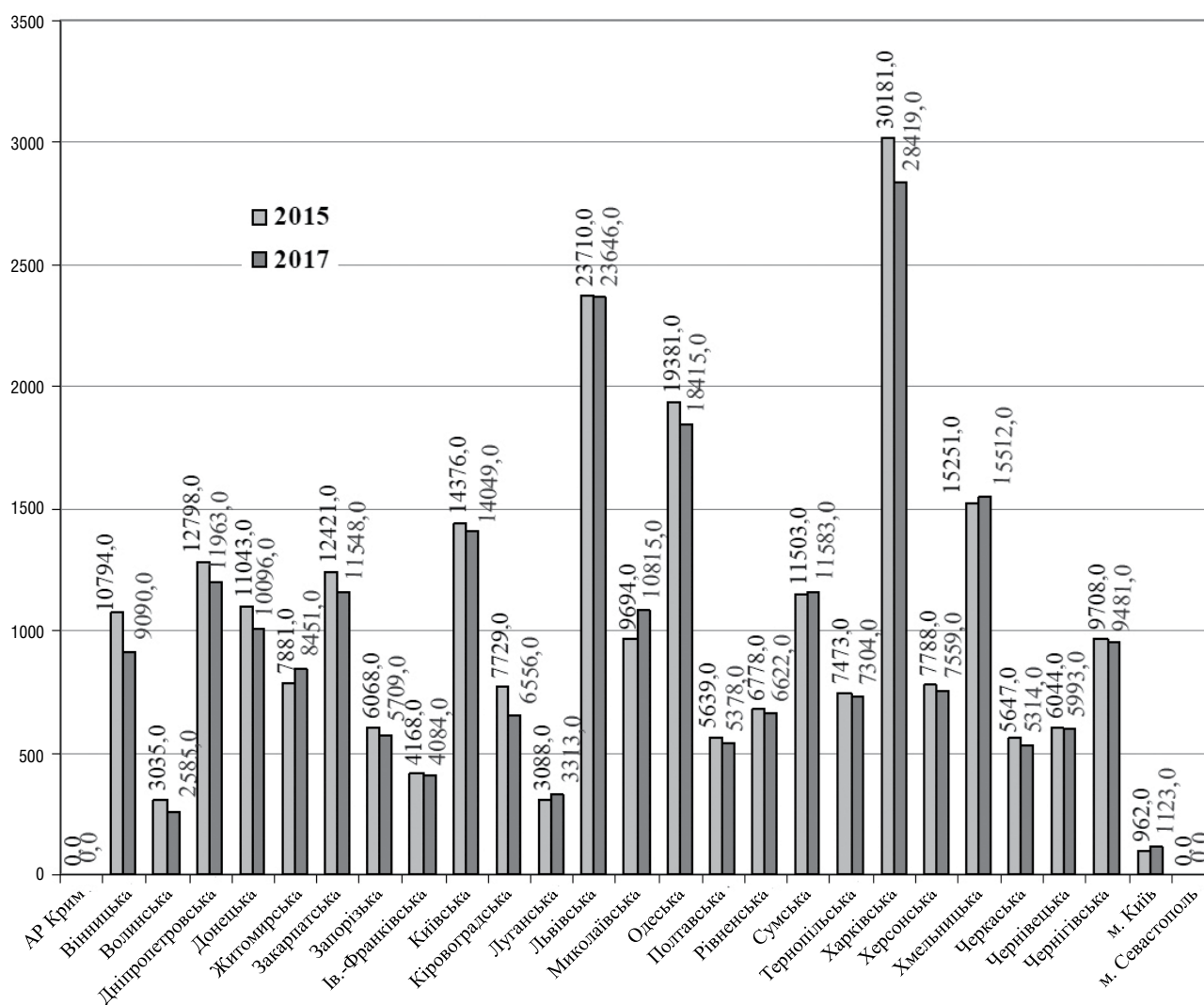

Рис. 7. Кількість осіб з розладами психіки та поведінки внаслідок уживання алкоголю, охоплених лікуванням у 2015, 2017 роках (диспансерна група нагляду, абсолютні числа)

(22 особи). Відсоток осіб, охоплених примусовим лікуванням у виправно-трудових установах (далі – ВТУ) у 2017 році складав 0,039 % від кількості пролікованих осіб під наглядом з цієї патологією, у абсолютних числах – 96 осіб. 63,5 % (61 особа) проліковано у 2017 році в Хмельницькій, 25,0 % (24 особи) – у Тернопільській областях.

Під диспансерним наглядом у наркологічних закладах України у 2017 році перебувало 60 906 осіб з розладами психіки та поведінки внаслідок уживання наркотичних речовин (наркоманії). З цієї кількості кількість осіб, охоплених всіма видами лікування, складала 47,7 % або 29 032 особи.

Варіація відсотка у регіонах у 2017 році спостерігалася від 86,0 % (до усіх наркозалежних під наглядом у цій області) у Сумській, 82,4 % – у Миколаївській, 79,9 % – у Київській, 79,4 % – у Хмельницькій областях до 17,9 % – у м. Києві, 23,1 % – у Волинській, 24,0 % – у Чернівецькій, 28,2 % – у Закарпатській областях.

Відхилення від середнього в Україні показника в регіонах у 2017 році спостерігалися від 82,4 % у Миколаївській, 79,9 % у Київській, 79,4 % у Хмельницькій областях до 17,9 % у м. Києві, 23,1 % у Волинській, 24,0 % у Чернівецькій, 28,2 % у Закарпатській областях.

З усієї кількості пролікованих наркозалежних осіб у 2017 році стаціонарним видом лікування охоплено 26,3 % або 7 648 осіб. Варіація показника від середнього в Україні коливалася від 45,8 % у Закарпатській, 45,3 % у Житомирській, 42,3 % у Запорізькій і Львівській областях до 13,1 % у Донецькій, 14,3 % у Хмельницькій, 14,4 % у Івано-Франківській, 15,0 % у Волинській, 15,4 % у Харківській областях.

З усієї кількості пролікованих наркозалежних осіб у 2017 році амбулаторним лікуванням охоплено 73,2 % або 21 246 осіб.

Колівання показника від середнього в Україні у 2017 році спостерігалися від 45,8 % у Закарпатській, 45,3 % у Житомирській, 42,3 % у Запорізькій і Львівській областях до 13,1 % у Донецькій, 14,3 % у Хмельницькій, 14,4 % у Івано-Франківській, 15,0 % у Волинській областях.

Кількість наркозалежних, пролікованих примусово у закладах охорони здоров'я, складала 0,059 % або 17 осіб; 88,2 % з них були з Хмельницької області (15 осіб). 0,42 % осіб з вищезгаданою патологією проліковано примусово у виправно-трудових установах (121 особа); 40,5 % з них – у Вінницькій (49 осіб), 34,7 % – у Хмельницькій (42 особи) областях.

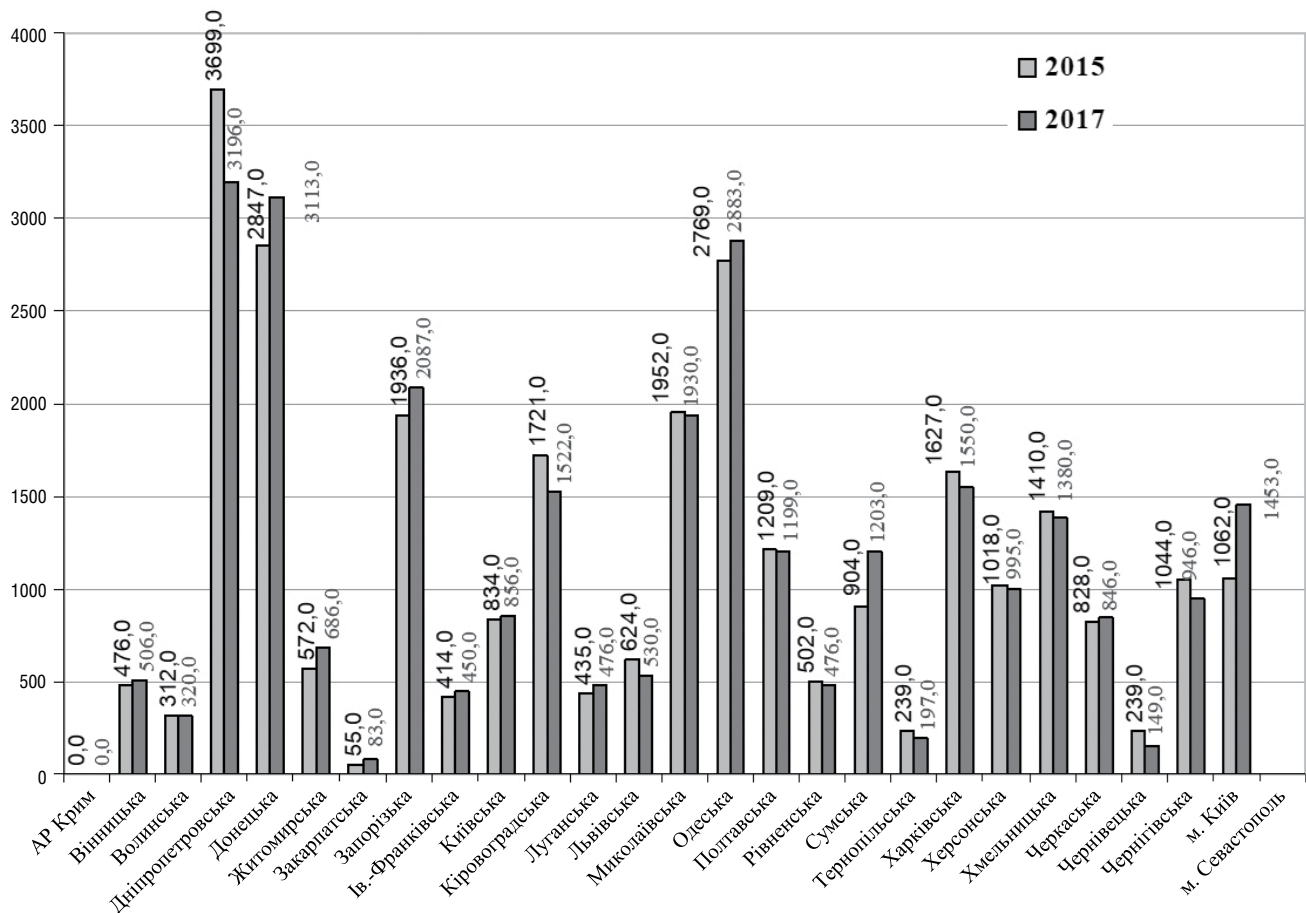

Рис. 8. Кількість осіб з розладами психіки та поведінки внаслідок уживання наркотичних речовин, охоплених різними видами лікування у 2015, 2017 роках (диспансерна група нагляду, абсолютні числа)

Висновки

1. Питома вага захворюваності на розлади психіки та поведінки внаслідок уживання психоактивних речовин у загальній захворюваності класу F у 2017 році становила 60,2 %, 111 968 осіб, 269,9 на 100 тис. населення (у 2015 році – 58,4 % або 265,7 на 100 тис. населення).

2. У структурі показників поширеності розладів психіки та поведінки на першому місці показники розладів психіки та поведінки внаслідок уживання ПАР (диспансерна і профілактична групи нагляду). Це 41,6 %, 686 702 осіб, показник – 1612,3 на 100 тис. населення. Питома вага залишилася без змін – 41,6 % у 2015 і 2017 роках.

3. У 2017 році у структурі захворюваності на розлади психіки та поведінки через уживання ПАР (диспансерна і профілактична групи нагляду) показники диспансерної групи нагляду склали 28,9 % (у 2015 – 28,7 %).

4. У диспансерній групі в 2017 році показники захворюваності на хронічні алкогольні синдроми (хронічний алкоголізм) склали 80,3 %, 26 013 осіб, 61,3 на 100 тис. населення. Показник на 100 тис. населення протягом 2015–2017 років зменшився на 2,5 %, з 62,9 у 2015 році до 61,3 у 2017 році.

5. Показники захворюваності на стан відміни з делірієм, психотичні алкогольні розлади (алкогольні психози) у диспансерній групі розладів психіки та поведінки займали лише 7,1 %, але за тяжкістю перебігу захворювань переважали усі інші розлади психіки та поведінки внаслідок

доку уживання алкоголю. Показник на 100 тис. населення за 3 роки зріс на 21,6 %, з 4,7 у 2015 році до 6,2 у 2017 році, у абсолютних числах – з 2 026 до 2 301 особи.

6. Частка розладів психіки та поведінки через уживання наркотичних ПАР (наркоманії) серед показників захворюваності у диспансерній групі нагляду у 2017 році складала 12,2 %, 3 938 осіб, 9,3 на 100 тис. населення. Протягом 2015–2017 років показник зріс на 10,5 %, з 8,4 на 100 тис. населення у 2015 році до 9,3 у 2017 році.

7. Показники поширеності розладів психіки та поведінки внаслідок уживання ПАР (диспансерна група нагляду) у 2017 році становили 76,7 % серед усього контингенту осіб з розладами психіки та поведінки внаслідок уживання ПАР (диспансерна і профілактична групи нагляду), у абсолютних числах – 526 369 осіб, 1241,0 на 100 тис. населення. Показник протягом 3 років знизився на 1,26 %, з 1256,8 на 100 тис. населення у 2015 році до 1241,0 у 2017 році.

8. Показники поширеності розладів психіки та поведінки внаслідок уживання наркотичних речовин (наркоманії) у 2017 році склали 11,6 % серед усіх розладів психіки та поведінки внаслідок уживання ПАР (у диспансерній групі нагляду), у абсолютних числах це відповідало 60 906 особам, показник на 100 тис. населення – 143,6. Протягом 2015–2017 років показник зріс на 2,0 %, з 140,8 у 2015 році до 143,6 – у 2017 році.

7. Слід зазначити, що ін'єкційні споживачі наркотичних речовин становили 84,5 % усієї кількості осіб під наглядом на кінець 2017 року групи розладів психіки та

поведінки внаслідок уживання наркотичних речовин (у 2015 році – 84,7 %).

8. Кількість ін'єкційних споживачів наркотичних речовин з уперше в житті встановленим діагнозом у 2016 році становила 3 214 осіб або 7,6 на 100 тис. населення, показник на 100 тис. населення протягом 2015–2017 років зріс на 11,8 %, з 6,8 у 2015 до 7,6 у 2017 році.

9. Серед осіб з розладами психіки та поведінки внаслідок уживання алкоголю кількість осіб, охоплених всіма видами лікування, складала 53,2 % або 244 608 осіб.

10. Серед осіб з розладами психіки та поведінки внаслідок уживання наркотичних речовин (наркоманії) кількість осіб, охоплених всіма видами лікування, складала 47,7 % або 29032 особи.

Список використаної літератури

1. Аналіз статистичних показників розладів психіки та поведінки внаслідок уживання психоактивних речовин у 2015–2016 роках / І. Я. Пінчук, О. О. Петриченко, О. В. Колодежний, І. Ф. Здорик // Архів психіатрії. – 2017. – Т. 23, № 4 (91). – С. 252–260.
2. Куріння, вживання алкоголю та наркотичних речовин серед підлітків, які навчаються: поширення й тенденції в Україні: За результатами дослідження 2015 року в рамках міжнародного проекту «Європейське опитування учнів щодо вживання алкоголю та інших наркотичних речовин – ESPAD» / Балакірева О.М., Бондар Т.В., Приймак Ю.Ю. та ін. – К.: Поліграфічний центр «Фоліант», 2015. – 200 с. Режим доступу: <https://www.unicef.org/ukraine/ukr/ESPAD-ForWEB.pdf> (дата звернення: 01.09.2017).
3. Маркозова Л. М. Аналіз динаміки поширеності та захворюваності на розлади психіки і поведінки внаслідок уживання психоактивних речовин в Україні за період 1990–2014 років // Л. М. Маркозова, І. В. Лінський, О. В. Бараненко // Психіатрія, неврологія та медична психологія. – 2017. – Т. 4, № 1 (7). – С. 52–58.

4. Психічне здоров'я населення України (аналітично-статистичний довідник 2014–2016 рр.) / УкрНДІ ССПН МОЗ України, ДЗ «Центр медичної статистики МОЗ України». – К.: 2018. – 112 с.

References

1. Pinchuk, I. Ya., Petrichenko, O. O., Kolodezhny, O. V., Zdoryk, I. F. (2017). Analiz statystychnykh pokaznykh rozladiv psykhyky ta povedinky vnaslidok uzhyvannia psykhoaktyvnykh rečovyn u 2015–2016 rokakh [Analysis of statistical indicators of mental and behavioral disorders due to use of psychoactive substances in 2015–2016]. *Arkhiv psykhiatrii – Archives of psychiatry*, vol. 23, no. 4 (91), pp. 252–260. (In Ukrainian).
2. Balakirjeva, O. M., Bondar, T. V., Pryimak, Yu. Yu., Pavlova, D. M., Vasylenko, O. V., Sakovych, O. T., ... Nakhabych, N. S. (2015). *Kurinnia, vzhывannia alkoholiu ta narkotychnykh rečovyn sered pidlitkiv, yaki navchajutsia: poshyrennia y tendentsii v Ukraini: Za rezul'tatamy doslidzhennia 2015 roku v ramkakh mizhnarodnoho proektu «levropeiske opytuvannia uchniv shchodo vzhывannia alkoholiu ta inshykh narkotychnykh rečovyn – ESPAD»* [Smoking, alcohol and drug use among adolescents in education: Distribution and Tendency in Ukraine: According to a survey conducted in 2015 within the framework of the international project “European Student Survey on the Use of Alcohol and Other Drugs – ESPAD”]. Kyiv: Polihrafichnyi tsentr «Foliant», 200 p. Retrieved from: <https://www.unicef.org/ukraine/ukr/ESPAD-ForWEB.pdf> (accessed 01.09.2017). (In Ukrainian).
3. Markozova, L. M., Linskyi, I. V., & Baranenko, O. V. (2017). Analiz dynamiky poshyrenosti ta zakhvoriuvanosti na rozlady psykhyky i povedinky vnaslidok uzhyvannia psykhoaktyvnykh rečovyn v Ukraini za period 1990–2014 rokiv [Analysis of the dynamics of the prevalence and incidence of mental disorders and behavior as a result of the use of psychoactive substances in Ukraine for the period 1990–2014 years]. *Psykhiatriia, nevrolohiia ta medychna psykholohiia – Psychiatry, Neurology and Medical Psychology*, vol. 4, issue 1 (7), pp. 52–58. (In Ukrainian).
4. UkrNDI SSPN MOZ Ukrainy, & DZ «Tsentr medychnoi statystyky MOZ Ukrainy» (2018). *Psykhyчне zdorov'ia naselennia Ukrainy (analitichno-statystychnyi dovidnyk 2014–2016 rr.)* [Mental health of the population of Ukraine (analytical and statistical guide for 2014–2016)]. Kyiv, 112 p.

АНАЛІЗ СТАТИСТИЧЕСКИХ ПОКАЗАТЕЛЕЙ РАССТРОЙСТВ ПСИХИКИ И ПОВЕДЕНИЯ В СЛЕДСТВИЕ УПОТРЕБЛЕНИЯ ПСИХОАКТИВНЫХ ВЕЩЕСТВ В 2015–2017 ГОДАХ

И. Я. Пинчук, О. А. Петриченко, А. В. Колодежний, И. Ф. Здорик, Ю. В. Ячник

Актуальность. Современная тенденция употребления психоактивных веществ (ПАВ) в Украине характеризуется непрерывным ростом. Первое место психических и поведенческих расстройств вследствие употребления ПАВ в структуре показателей распространенности расстройств психики и поведения, рост случаев химической зависимости, увеличение среди потребителей ПАВ лиц молодого возраста подчеркивают актуальность мониторинга и оценки динамики показателей заболеваемости и распространенности расстройств психики и поведения вследствие употребления ПАВ в Украине.

Цель – оценить заболеваемость и распространенность расстройств психики и поведения вследствие употребления ПАВ в 2015–2017 годах.

Материалы и методы. Проанализированы заболеваемость и распространенность расстройств психики и поведения вследствие употребления ПАВ в 2015–2017 годах по данным государственных и отраслевых статистических отчетов учреждений здравоохранения Украины. Методы исследования – аналитический, статистический.

Заболеваемость класса F по МКБ-10 «Расстройства психики и поведения» (наркология и психиатрия, все группы надзора) в 2017 году в Украине составляла 186 111 человек, показатель – 437,0 на 100 000 населения (на 3,9 % меньше, чем в 2015 году). Среди показателей распространенности расстройств психики и поведения вследствие употребления ПАВ (диспансерная группа надзора) в 2017 году преобладали расстройства психики и поведения вследствие употребления алкоголя (хронический алкоголизм и алкогольные психозы). Количество инъекционных потребителей наркотических веществ составляло 84,1 % всего количества лиц под наблюдением на конец года группы расстройств психики и поведения вследствие употребления наркотических веществ. Охват амбулаторным лечением лиц с хроническими алкогольными синдромами в 2017 г. достигал 41,4 %, стационарным лечением были охвачены 16,9 %. В 2017 году количество лиц с расстройствами психики и поведения вследствие употребления наркотических веществ (наркомании) под диспансерным наблюдением, охваченных амбулаторным лечением, достигло 35,5 %, стационарным – 22,2 %. Смертность населения в результате употребления ПАВ в 2016 году составила 24,6 на 100 тыс. населения.

Выводы. Проведенный анализ статистических показателей расстройств психики и поведения вследствие употребления ПАВ показал, что данные расстройства занимают первое место в общей заболеваемости класса F. Охват амбулаторным и стационарным лечением лиц с хроническими алкогольными синдромами и лиц с расстройствами психики и поведения вследствие употребления наркотических веществ (наркомании) является недостаточным. Зависимое поведение и расстройства психики и поведения вследствие употребления ПАВ являются серьезной медико-социальной проблемой, решение которой заключается в профилактической и лечебной работе, направленной на своевременное выявление и лечение лиц, имеющих зависимость от ПАВ.

Ключевые слова: расстройства психики и поведения, употребление психоактивных веществ, медицинская статистика.

ANALYSIS OF STATISTICAL INDICATORS OF MENTAL AND BEHAVIORAL DISORDERS DUE TO USE OF PSYCHOACTIVE SUBSTANCES IN 2015–2017

I. Ya. Pinchuk, O. A. Petrychenko, O. V. Kolodezhny, I. F. Zdoryk, Yu. V. Yachnik

Background. The current trend in the use of psychoactive substances (PAS) in Ukraine is characterized by continuous growth. The first place of psychic and behavioral disorders due to the use of PAS in the structure of the prevalence of mental disorders and behavior, the growth of cases of chemical dependence, the increase among young people's PAS emphasize the urgency of monitoring and assessing the dynamics of morbidity and prevalence of psychiatric disorders and behavior due to the use of PAS in Ukraine.

Objective – to assess the incidence and prevalence of mental disorders and behavior due to the use of PAS in 2015–2017.

Materials and methods. The incidence and prevalence of mental disorders and behavior due to the use of PAS in 2015–2017 are analyzed based on the data of state and sectoral statistical reports of health institutions of Ukraine. Methods of research – analytical, statistical.

Results. The incidence of class F in the ICD-10 “Disorders of the psyche and behavior” (narcology and psychiatry, all groups of surveillance) in 2017 in Ukraine was 186 111 people, the indicator – 437.0 per 100 000 population (3.9 % less than in 2015). Among the indicators of the prevalence of mental disorders and behavior due to the use of PAS (dispensary supervision group) in 2017, disorders of the psyche and behavior due to alcohol use (chronic alcoholism and alcoholic psychoses) prevailed. The number of injecting drug users accounted for 84.1 % of the total number of people monitored at the end of the year by a group of mental disorders and behavior due to drug use. The outpatient coverage of persons with chronic alcohol syndromes in 2017 reached 41.4 %, inpatient treatment covered 16.9 %. In 2017, the number of people with psychiatric disorders and behavior due to the use of narcotic drugs (drug addiction) under dispensary supervision, covered by outpatient treatment, reached 35.5 %, stationary – 22.2 %. The mortality of the population as a result of the use of PAS in 2016 was 24.6 per 100 thousand of the population.

Conclusions. The analysis of statistical indicators of mental disorders and behavior due to the use of PAS showed that these disorders rank first in the overall incidence of class F. Coverage of outpatient and inpatient treatment of persons with chronic alcohol syndrome and persons with mental disorders and behavior due to drug use (drug addiction) is insufficient. Dependent behavior and disorders of the psyche and behavior due to the use of PAS is a serious medical and social problem, the solution of which is preventive and curative work aimed at the timely detection and treatment of persons who are dependent on PAS.

Keywords: mental and behavior disorders, substance abuse, medical statistics.

ПИНЧУК Ірина Яківна, д.мед.н., с.н.с., директор Українського науково-дослідного інституту соціальної і судової психіатрії та наркології МОЗ України (УНДІ ССПН МОЗ України), м. Київ, Україна; e-mail: undisspn@ukr.net

ПЕТРИЧЕНКО Ольга Олександрівна, лікар-статистик Державного закладу «Центр медичної статистики Міністерства охорони здоров'я України», м. Київ, Україна

КОЛОДЕЖНИЙ Олексій Вікторович, завідувач наукового організаційно-методичного та інформаційно-аналітичного відділу УНДІ ССПН МОЗ України, м. Київ, Україна; e-mail: kolodezhny@ukr.net

ЗДОРІК Ірина Федорівна, к.мед.н., старший науковий співробітник наукового організаційно-методичного та інформаційно-аналітичного відділу УНДІ ССПН МОЗ України, м. Київ; e-mail: ifzdoryk@gmail.com

ЯЧНИК Юлія Вікторівна, науковий співробітник наукового організаційно-методичного та інформаційно-аналітичного відділу УНДІ ССПН МОЗ України, м. Київ, Україна; e-mail: yuliaya4nik@gmail.com

ПИНЧУК Ирина Яковлевна, д.мед.н., с.н.с., директор Украинского научно-исследовательского института социальной и судебной психиатрии и наркологии МЗ Украины (УНИИ ССПН МЗ Украины), г. Киев, Украина; e-mail: undisspn@ukr.net

ПЕТРИЧЕНКО Ольга Александровна, врач-статистик Государственного учреждения «Центр медицинской статистики Министерства здравоохранения Украины», г. Киев, Украина

КОЛОДЕЖНЫЙ Алексей Викторович, заведующий научным организационно-методическим и информационно-аналитическим отделом УНИИ ССПН МЗ Украины, г. Киев, Украина; e-mail: kolodezhny@ukr.net

ЗДОРІК Ірина Федорівна, к.мед.н., старший научный сотрудник научного организационно-методического и информационно-аналитического отдела УНИИ ССПН МЗ Украины, г. Киев, Украина; e-mail: ifzdoryk@gmail.com

ЯЧНИК Юлиа Викторовна, научный сотрудник научного организационно-методического и информационно-аналитического отдела УНИИ ССПН МЗ Украины, г. Киев, Украина; e-mail: yuliaya4nik@gmail.com

PINCHUK Iryna Yakivna, MD, PhD, Senior researcher, Director of Ukrainian Research Institute of Social and Forensic Psychiatry and Drug Abuse Ministry of Health of Ukraine (URI SFPDA MHU), Kyiv, Ukraine; e-mail: undisspn@ukr.net

PETRYCHENKO Olga Oleksandrivna, Physician-statistician of the State Institution «Center for Health Statistics Ministry of Health of Ukraine», Kiev, Ukraine

KOLODEZHNY Oleksii Viktorovych, Head of the Scientific, Organizational, Methodological and Information-Analytical Department of URI SFPDA MHU, Kyiv, Ukraine; e-mail: kolodezhny@ukr.net

ZDORYK Iryna Fedorivna, MD, PhD, Senior research officer of the Scientific, Organizational, Methodological and Information-Analytical Department of URI SFPDA MHU, Kyiv, Ukraine; e-mail: ifzdoryk@gmail.com

YACHNIK Yuliia Viktorivna, MD, researcher of the Scientific, Organizational, Methodological and Information-Analytical Department of URI SFPDA MHU, Kyiv, Ukraine; e-mail: yuliaya4nik@gmail.com